A°. 1853. N°. 192.

Opregte Dingsdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 16 Augustus.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: ƒ 5 in de drie maanden.

FRANKFORT, 13 Augustus.

Uit Weenen wordt gemeld, dat, naar luid van een der aldaar uitkomende dagbladen, de graaf *van Chambord* onlangs, op zijn kasteel van Frohsdorff, zeer in 't geheim een bezoek zoude hebben ontvangen van den hertog *van Nemours*.

— Uit Rome wordt geschreven, dat de pausselijke breve, betreffende de dusgenaamde gemengde huwelijken, welke in den laatsten tijd in Duitschland zoo veel opspraak heeft verwekt, nimmer heeft bestaan, maar wel een brief van de congregatie van het H. Officium aan den heer *Arnoldi*, bisschop van Trier, welks inhoud verkeerdelijk is opgevat; zoodat, met goedvinden der pruissische Regering, de zaken tot den vorigen toestand zijn teruggebragt.

PARIJS, 13 Augustus.

Het half-officiële dagblad *la Patrie* heeft gisteren de navolgende niet onverwachte, doch niettemin zeer belangrijke mededeeling gedaan,

„Eene uit Triest ontvangene telegrafische depeche houdt in, dat de Verhevene Porte zich geheel en zonder eenig voorbehoud heeft vereenigd met de nota, welke te Weenen is ontworpen door de vertegenwoordigers der vier groote mogendheden, die het tractaat van 1841 hebben onderteekend.

„De Porte heeft van dit haar besluit in de meest beleefde bewoordingen kennis gegeven, en daarbij de verklaring gevoegd van hare voortdurende opregte vriendschappelijke gezindheid.

„Uit een gevoel van betamelijkheid, 't welk door ieder gemakkelijk zal kunnen worden gewaardeerd, zal de buitengewone turksche gezant, die den Czaar het berigt zal brengen der goedkeuring van de meergenoemde nota door den Sultan, naar Petersburg vertrekken, zoodra de russische troepen het bevel zullen hebben bekomen, om het door hen bezette grondgebied te ontruimen.

„Nademaal het verlangen van den Sultan geheel overeenkomstig is met de door de engelsche en fransche Regeringen afgelegde verklaringen, bestaan thans geene hinderpalen meer tegen de vredelievende vereffening van het staatkundige vraagstuk."

Hier ter stede ontvangene berigten uit Petersburg houden bijzonderheden in, omtrent den aard der thans door den Czaar en den Sultan aangenomene nota. Zoo als intijd is medegedeeld, was er minder verschil omtrent *de zaak*, dan wel omtrent *den vorm* der overeenkomst, die de Sultan ten aanzien van het russische Kabinet zou aangaan. Aanvankelijk werd door Keizer *Nicolaus* verlangd, dat de Porte de regten der grieksche Christenen zou waarborgen door een wederzijds verbindend tractaat; waartoe de Porte echter in geen geval heeft willen overgaan. Evenzoo is eene diplomatieke nota, die voor den Sultan en diens nakomelingen de kracht eener diplomatieke overeenkomst zou hebben, geweigerd.

Daarna heeft de oostenrijksche Regering hare *goede diensten* aangeboden aan het Kabinet van Petersburg. Dit aanbod moet niet worden verward met het denkbeeld eener *bemiddelende tusschenkomst*, welke, naar men van goederhand opgeeft, door Rusland niet zou hebben kunnen worden aangenomen van den kant eener mogendheid, welke aanvankelijk onzijdig was gebleven. De eerste poging van Oostenrijk, in overeenstemming met de engelsche, fransche en pruissische Regeringen, heeft geen gunstig gevolg gehad, nademaal het voorstel tot schikking door Turkije van de hand is gewezen. Een ander voorstel is daarop te Parijs ontworpen, naar aanleiding van de laatste russische nota en het daarop door *Reschid-bassa* gegeven antwoord. Men heeft zich beijverd, om alle uitdrukkingen, welke vroeger aanstoot hadden gegeven, wegtelaten; waarna een nieuw ontwerp tot schikking naar Weenen is gezonden, in welke stad het nog eenige wijzigingen heeft ondergaan. Dit gewijzigde ontwerp is aan Keizer *Nicolaus* medegedeeld, en dadelijk goedgekeurd door dien Monarch, onder mededeeling aan de vier Mogendheden „dat, indien het onveranderd ook door de Porte werd aangenomen, hij bereid was den buitengewonen gezant te ontvangen, die belast zou worden met de overbrenging van het bevredigings-voorstel".

Dit voorstel verschilt weinig van het russische *ultimatum*, 't welk vorst *Menschikoff* aan *Reschid-bassa* heeft overhandigd, en 't welk gevoegd was bij de circulaire van graaf *Nesselrode* van 11 Junij. De daarin voorkomende bepalingen komen nagenoeg op hetzelfde neder, maar zijn in korter bewoordingen vervat en minder breedvoerig omschreven. De inleiding is weggelaten en van de zending van vorst *Menschikoff* wordt geen gewag gemaakt. Verder houdt het voorstel in, dat de beide Souvereinen, gelijkelijk bezield door een gevoel van welwillendheid en regtvaardigheid jegens de grieksche bevolking, een middel gevonden hebben om zich te dien aanzien met elkander te verstaan; — dat Keizer *Nicolaus* zijne begeerte heeft bekend gemaakt, in 't belang der genoemde bevolking, aan den Sultan, en dat deze laatste zich gaarne bereid heeft verklaard, om daaraan gevolg te geven. Met korte bewoordingen wordt gewag gemaakt van de verdragen van Kaïnardji en Adrianopel, mitsgaders van den laatsten firman, waarbij de regten en voorregten der grieksche Christenen zijn gewaarborgd, en van de firmans, welke laatstelijk zijn uitgevaardigd, tot regeling van het vraagstuk, betreffende het H. Graf. De turksche Regering waarborgt *voor altijd* die regten en voorregten; daarin zal geene verandering kunnen worden gemaakt, dan nadat de Sultan zich met den Czaar zal hebben verstaan. Wat het H. Graf aangaat, zullen de firmans, strekkende tot regeling van dat onderwerp, niet kunnen worden gewijzigd, dan met goedkeuring van den Keizer van Rusland en van den Keizer der Franschen.

Het voorstel zal zijn een stuk, 't welk uitgaat van de turksche Regering. Van eene tusschenkomst der overige mogendheden, of van hare goede diensten, wordt geen gewag hoegenaamd gemaakt. Uit hetzelve blijkt ook niet, dat er zal worden overgegaan tot het sluiten van eenig verdrag, tot toelichting van of behoorende bij de overeenkomst van 1841.

Over de outruiming der Donau-vorstendommen wordt in de nota niet gesproken. Die ontruiming kan, naar men algemeen aanneemt, niet in twijfel worden getrokken, na de bepaalde verklaring van Rusland, dat de bezetting dier gewesten alleen heeft moeten strekken, om dat Rijk in 't bezit te stellen van eenen materiëlen waarborg, opdat het de zedelijke voldoening zoude ontvangen, welke het van de turksche Regering moest vorderen.

Een gerucht, dat met de ontruiming der vorstendommen reeds een begin is gemaakt, vindt geen geloof. Voor meer waarschijnlijk houdt men de tijding, dat de russische Regering last heeft gegeven om aanvankelijk geene meerdere troepen in die gewesten te doen binnenrukken.

— Hier ter stede begint de belangstelling in het oostersche vraagstuk eenigermate te verminderen. Het nationale feest zal morgen beginnen met eene groote wapenschouwing over 120,000 man, zoowel troepen, als nationale garden. Alles schijnt te voorspellen, dat het feest bijzonder luisterrijk zal zijn.

— Het berigt, dat de concessien voor de spoorwegen in Spanje, door het ministerie *Lersundi* zijn bekrachtigd, heeft te Madrid en elders een zeer ongunstigen indruk gemaakt. Men houdt het voor mogelijk, dat de val van het Kabinet een onvermijdelijk gevolg zal zijn van dien maatregel.

PARIJS, 15 Augustus.

Bij keizerlijk besluit is, ter gelegenheid van het feest van den dag, aan 846 militaire veroordeelden kwijtschelding van straf verleend. — De heer *Mocquart*, het hoofd van het Kabinet des Keizers, en de eerste geneesheer des Keizers, de heer *Conneau*, zijn tot officieren van het Legioen van Eer benoemd.

Aan de personen, die gedurende het laatste kortstondige beheer van Keizer *Napoleon* decoratien van het Legioen van Eer hebben bekomen, is thans ook de daaraan verbondene jaarwedde toegekend. Een bedrag van 500,000 fr. is daarvoor uitgetrokken.

LONDEN, 13 Augustus ('s avonds).

Het schouwspel, hetwelk de inspectie der te Spithead vereenigde scheepsmagt eergisteren heeft opgeleverd, heeft de groote verwachting, die daarvan gekoesterd werd, zoo mogelijk nog overtroffen. Alles, ook het weder, werkte mede om hetzelve boven beschrijving luisterrijk en indrukwekkend te maken. De door H. M. in oogenschouw genomen vloot telde 13 schroefstoom-schepen, waaronder 6 van 131 tot 58 st., te zamen voerende 664 st. geschut, 6085 manschappen, met werktuigen van 5450 paardenkrachten, en van 24,226 tonnen inhoud; — 9 stoomschepen met schepraderen, waaronder 6 van 21 tot 16 st., te zamen voerende 127 st. geschut, 2130 manschappen, werktuigen van 4330 paardenkr., en hebbende een inhoud van 11626 ton; — voorts 3 zeil-linieschepen, te zamen voerende 296 st. geschut, 2610 manschappen, en inhoudende 8,294 ton. Bovendien waren in dienst 4 stoomjagten, met 4 st., 256 man, 858 paardenkr. en 1938 ton; — 7 gewapende stoom-tenders en advies-vaartuigen, voerende 12 st., 196 man, 1417 paardenkr., 2314 ton; — 9 stoomschepen, die ter beschikking van autoriteiten en aanzienlijke personen gesteld waren, en welke te zamen voerden 43 st. geschut, 390 man, 2436 paardenkr. en 7,339 ton inhoud; — eindelijk nog 5 andere vaartuigen, te zamen met 10 st., 80 man, 200 pkr. en 1000 ton. In 't geheel waren dus in dienst 50 Rijks vaartuigen, voerende 1151 st. geschut, 11,699 man, 14,420 pkr. en 56,071 ton inhoud. — In 't geheel berekent men het aantal der stoombooten en andere vaartuigen, welke, met toeschouwers gevuld, te water waren, op meer dan 1000.

Bijzonder treffend en schoon was vooral het na de inspectie gehouden spiegelgevecht, en bovenal het najagen van het eskader zeilschepen door de stoomvaartuigen. Bij die gelegenheid is de groote voortreffelijkheid van de schroefstoomschepen zeer duidelijk in 't oog gevallen. — In 't geheel heeft het schouwspel een diepen indruk gemaakt; de verbazende kracht, welke dit Rijk in zijne scheepsmagt bezit, is daarbij op de treffendste wijze gebleken. „Met de bestanddeelen van magt, welke bij deze gelegenheid in werking waren (dus merkt onze *Times* aan), en met de aangeboren veerkracht, welke onze natie ter zee bezit, is er geen oogenblik aan te twijfelen, of wij zullen aan het hoofd der zeemogendheden blijven, hoe groot ook de vorderingen van andere Staten in dit opzigt mogen wezen."

— Het russisch-turksche geschil is gisteren avond in het Huis der lords weder ter spraak gebragt door den graaf *v. Malmesbury*. De minister *Clarendon* heeft bij deze gelegenheid verklaard, dat hij, omdat de onderhandelingen nog voortduurden, niets anders kon mededeelen, dan dat het britsche gouvernement een eervollen vrede wenscht, en dat tusschen hetzelve en het fransche Bewind steeds de meest vriendschappelijke verstandhouding en overeenstemming bestaat. — De graaf *van Aberdeen* voegde er bij, dat de eendragtige zamenwerking der vier groote mogendheden voldoende was om de onafhankelijkheid van Turkije te verzekeren.

In het Huis der gemeenten is de dezer dagen door den minister *Palmerston* voorgedragen bill, betreffende het vervangen van de deportatie-straf door een ander strafstelsel (met voorwaardelijke invrijheidstelling) gisteren avond voor de derde en laatste maal gelezen. Onder de staatslieden, welke het voorgedragen ontwerp goedkeuren, is ook de heer *Walpole*, welke onder het ministerie *Derby* de betrekking van minister van Binnenl. Zaken bekleedde.

— De met de *Severn* te Southampton aangebragte berigten uit Buenos-Ayres van 2 Julij houden in, dat het eskader van den generaal *Urquiza*, 't welk die stad blokkeerde, zich heeft laten omkoopen voor 60,000 dollars, en de partij van het aldaar gevestigde Bestuur gekozen heeft. Dien ten gevolge, was de toegang tot de stad aan de zeezijde weder open. Bovendien is een gedeelte van *Urquiza's* troepen naar Buenos-Ayres overgeloopen. Men dacht, dat de genoemde bevelhebber, tengevolge van dit een en ander, zich weldra genoodzaakt zou zien, om het beleg optebreken en terug te trekken.

— De prijs der tarwe is gisteren weder 2 sch. per quarter gedaald. De oogst wordt sedert eenige dagen door het voortreffelijkste weder begunstigd.

— Heden was onze beurs flaauwer, wegens schaarschte van geld.

'S GRAVENHAGE, 14 Augustus.

Bij de beraadslaging van de Tweede-Kamer van gisteren heeft de heer *v. Nispen* de wet bestreden, en aangemerkt, dat bij de beoordeeling van de onverdraagzaamheid, welke aan Rome wordt te last gelegd, dient te worden gelet op den toestand, in welken men zich in 1520 heeft bevonden, en op dien, in welken men thans verkeert. Naar zijn inzien waren er, ter zake van de tweedragt tusschen Lutherschen en Calvinisten stroomen bloeds vergoten, om de Kerken onder het beheer van den Staat te houden. Hem is voorgekomen, dat de Paus na de afschaffing met gemeen overleg van het concordaat, heeft gedaan datgene, waartoe hij geregtigd was, en dat de voordragt der wet niet anders kan worden beschouwd dan als in strijd met de Grondwet, als welke geene preventive voorziening zoude gedoogen.

De heer *Wintgens* heeft de voordragt verdedigd, en aangemerkt, dat hem nog niet is aangewezen eenig bijzonder punt, in dezelve vervat, waarmede inbreuk zoude worden gemaakt op de aan de bevolking verzekerde vrijheden. Hij heeft gemeend, dat hier te lande in de bestaande omstandigheden een toezigt op de kerkgenootschappen zoowel geoorloofd, als noodig is, en heeft zich, wat het r. katholieke kerkgenootschap betreft, beroepen op eene reeds voor twee honderd jaren afgelegde verklaring van den aartsbisschop van Toulouze. Hij heeft verder beweerd, dat hier te lande geene volstrekte afscheiding der Kerk van den Staat bestaat, noch kan bestaan; dat daarin bij art. 169 der Grondwet wordt voorzien, bij 't welk zelfs geen gewoon toezigt wordt bedoeld. Het is hem voorgekomen, dat gemeen overleg in dezen wenschelijk is, maar dat, indien men niet daarin slaagt, de Staat, die Souverein in zijn gebied is, beslist; — dat de wet van Germinal nog altijd bestaat, maar veel te ver gaat, en dat bij de onderwerpelijke voordragt genoegzaam wordt voorzien in hetgeen de uitwendige politie op het stuk der Godsdienst vereischt, zonder iets aan de ongestoorde beweging der Kerk te kort te doen.

De heer *v. Reede* heeft gemeend, dat de voordragt niet volstrekt noodzakelijk is geweest; — dat de wijze, op welke men de bisschoppelijke hierarchie wil invoeren, geenszins die is welke bij de Grondwet is bedoeld; — dat de Regering die instelling nimmer, zonder voorafgaand overleg, had behooren te gedoogen, en zich, steunende op art. 169 der Grondwet tegen het erkennen der bisschoppen had behooren te verzetten. Hoewel de wet, uit dat oogpunt beschouwd, niet volstrekt noodzakelijk moge zijn geweest, is zij den spreker geenszins verboden voorgekomen, en bestaan er, naar zijn inzien voldoende redenen, om het ministerie in dezen te ondersteunen, hoewel dan ook het vertrouwen der menigte op dit bewind, ter zake van de houding, die hetzelve bij de beraadslaging over het adres van antwoord heeft aangenomen, eenigermate moge zijn geschokt, en kan de wet aannemelijk worden geacht en in elk geval aannemelijk worden gemaakt. Hij heeft toegegeven, dat de wet niet veel te beduiden heeft, en derhalve de r. k. Eerdienst geenszins zoude kunnen schaden, maar hij meende, dat de tegenstand voornamelijk hieraan moet worden toegeschreven, dat de voordragt kan worden aangemerkt als een protest, in wettelijken vorm, tegen het gebeurde in April en tegen den ultramontaanschen overmoed.

De heer *ten Cate* heeft onder anderen gewezen op de menigvuldige moeijelijkheden, welke het onderwerp oplevert. Naar zijn inzien moet degeen, die toezigt kan uitoefenen, gelijk de Staat, ook inzigt kunnen vorderen; mag de wet alleen voorzien in datgene, 't welk tot het gemengd terrein behoort, en zal hij die aannemen, ten ware men hem mogt kunnen aantoonen, dat daarbij verder is gegaan en men zich ook tusschenkomst *in sacra* heeft willen toekennen. Ten aanzien van de bisschoppelijke hierarchie, heeft de spreker doen opmerken, dat *herstel* nog iets anders is dan organisatie; dat hij niet beducht is voor de inquisitie van de 16de eeuw, maar geenszins juist het herstel van de hierarchie van dat tijdperk terug wenscht, 't welk hij meent in verband te moeten brengen met het protest van den Paus bij den vrede van Munster in 1648, omtrent de kerkgoederen, en het bekende reservatum. Hij oordeelde dat men in dergelijke zaken omzigtig behoorde te zijn met het Hof van Rome, en dat het zoude dienen te blijken, of dat stuk al of niet was ingetrokken.

Dingsdag zullen de beraadslagingen over dit ontwerp worden voortgezet. — De leden, die zich reeds hebben laten inschrijven om het woord te voeren, zijn de heeren *v. Lijnden*, *Dommer*, *Vening*, *Rijk*, *Sander*, *S. v. 's Gravesande*, *Luyben*, *Bots*, *de Kempenaer*, *v. Wintershoven*, *v. Lennep* en *Godefroi*. Vermoedelijk zullen ook nog andere leden deel nemen aan de algemeene beraadslaging, welke alzoo nog niet spoedig schijnt te zullen worden gesloten.

Morgen zal onder anderen worden beraadslaagd over de wet nopens eene opheffing van beperkende bepalingen, betreffende den Archipel der Molukken. De minister van Kolonien heeft eene berekening ingediend van het jaarlijksch gemis, 't

welk eene algeheele verandering van het stelsel aangaande de verpligte teelt en de leverantie van specerijen aan de koloniale geldmiddelen zoude berokkenen: — welk gemis door Z. E. op niet minder dan *f* 600,000 wordt begroot.

— Volgens sommige dagbladen, heeft de gewezen minister van buitenlandsche zaken, de heer *v. Zuylen v. Nijevelt*, een brief geschreven aan den voorzitter der Tweede-Kamer, in welken hij zich beklaagt over eene uitdrukking, voorkomende in de nota van den kardinaal *Antonelli* van den eersten Junij ll., inhoudende, dat de Paus in het bezit zoude zijn van stellige documenten, ten blijke, dat eene voorafgaande mededeeling van de voorgenomene organisatie gedaan is aan verscheidene leden van het vorig ministerie. — De schrijver beweert in dien brief, dat integendeel, ten aanzien dezer organisatie, in Rome een gestreng geheim is bewaard, zelfs voor den nederlandschen gezant, die wel geruchten, maar geene bepaalde berigten heeft kunnen mededeelen.

'SGRAVENHAGE, 15 Augustus.

Naar men verneemt, zal Z. M. de Koning zich den eersten September naar het kamp bij Zeist begeven; vervolgens den 14den September de stad Utrecht bezoeken en daar eenige dagen vertoeven.

— H. M. de Koningin-moeder heeft zich, in den nacht van den 29sten op den 30sten Julij jl., per extra-trein van Petersburg naar Moskau begeven.

— Bij Zr. Ms. besluiten van 12 Aug., is, op daartoe ingediende verzoeken, eervol ontslag verleend aan: mr. *J. F. T. van Valkenburg*, als plaatsvervangend kantonregter te Haarlem; jhr. mr. *F. F. Halfwassenaer van Onsenoort*, als regter in de arr.-regtbank te Eindhoven; mr. *J. B. C. P. Cau*, als kantonregter te Leyden, en *J. Scheltema*, als plaatsvervangend kantonregter te Holwerd.

— Bij kon. besluit van 12 Aug., zijn bij het Muntcollegie bevorderd: tot commies, de heer jhr. mr. *M. M. van Asch van Wijck*, thans adjunct-commies; tot 1sten klerk, de heer *H. Wagener*, thans 2de klerk.

— Z. K. H. de Prins *van Oranje*, vergezeld van zijn gouverneur, jhr. *de Casembroot*, is heden, van zijne reis naar eenige provincien, hier teruggekomen, en heeft zich weder naar hoogstdeszelfs instituut te Noordhey begeven, om daar zijne oefeningen te hervatten.

— In de zeven eerste maanden van dit jaar hebben 's Rijks middelen opgebragt *f* 31,573,835, dat is *f* 373,773 meer dan in gelijk tijdperk van 1852.

— In de bijeenkomst der Tweede-Kamer van heden zijn ingekomen en naar de commissie verzonden 23 adressen, strekkende tot ondersteuning van het aanhangige ontwerp van wet tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen.

De commissie, in wier handen gesteld is de rekening van het pensioen-fonds voor burgerlijke ambtenaren over 1852, heeft, bij monde van den heer *Rochussen*, verslag daaromtrent uitgebragt.

Door de commissie voor de verzoekschriften is omtrent een groot aantal adressen rapport gedaan. Een dezer stukken, zijnde van de concessionarissen der schippersbooten tusschen Rotterdam en Nijmegen, zich beklagende dat eene andere boot, van *v. d. Heyden* c. s., tusschen Schiedam en Emmerik varende, mede te Nijmegen overnacht, heeft aanleiding gegeven tot eene woordenwisseling. De commissie stelde voor, ten aanzien van dit adres overtegaan tot de orde van den dag. De heer *v. d. Brugghen* verlangde, dat het stuk ter griffie neergelegd en bij afschrift aan den minister van Binnenl. Zaken verzonden zou worden. Nadat de heeren *v. Bieruma Oosting*, *Thorbecke*, *de Man* en *van Lijnden* daarover het woord gevoerd hadden, is, met 46 tegen 4 st. (de heeren *Mackay*, *v. Lijnden*, *v. d. Brugghen* en *v. Reede*) de conclusie der commissie aangenomen.

Hierna is beraadslaagd over het wets-ontwerp tot opheffing der beperkende bepalingen in den Molukschen Archipel, met opzigt tot handel en scheepvaart. Nadat de heeren *v. d. Brugghen*, *Sloet*, *Dirks*, *van Bosse*, *Rochussen*, *Stolte*, *Hugenholtz* en de minister van Kolonien daarover het woord gevoerd hadden, is het ontwerp *aangenomen* met algemeene stemmen.

Vervolgens is, na eenige woordenwisseling, met 43 tegen 1 st. (den heer *v. Eck*) *aangenomen* het ontwerp, strekkende tot het afstaan van domeinen ten behoeve van het ziekenhuis te Leyden.

Ten slotte zijn eenige vroeger voorgedragene conclusien op rapporten aangenomen, — en is de Kamer gescheiden tot morgen; als wanneer de beraadslaging over de wet op de kerkgenootschappen hervat zal worden.

HAARLEM, 15 Augustus.

De heden ontvangene *Javasche Couranten*, loopende tot 25 Junij, behelzen de volgende berigten:

Berigten uit Cheribon gewagen van het ontdekken eener zamenzwering onder de inwoners van eenige dessa's, ten doel hebbende om oproer te stichten, de voornaamste hoofden te vermoorden, te rooven en te plunderen. Met uitzondering van zekeren *Kwitam*, die naar het Indramajoesche gevlugt is, waar hij wordt opgespoord, zijn de hoofd-aanleggers en een aantal vermoedelijke deelgenooten gevat; sommigen hebben reeds hunne schuld beleden. De aanleiding tot deze zamenzwering is nog onbekend; het onderzoek wordt ijverig voortgezet.

De werving van inlanders voor het indische leger, op den bij het besluit van 3 April 1852 vastgestelden voet, geeft meer en meer hoop op welslagen. Gedurende een jaar is nu geheel in de behoefte voorzien, door alleen toetelaten vrijwilligers, die wegens goed gedrag bekend staan. In het eerste kwartaal van 1853 zijn 835 man aangenomen. De inlandsche soldaten zijn bevonden goede scherpschutters te kunnen worden.

Omtrent de in het Cheribonsche heerschende epidemie wordt medegedeeld, dat in de hoofdplaats Cheribon en zes naburige districten, van 11 Maart tot 31 Mei, door den off. van gez. *Feist* aan 1227 lijders geneesmiddelen zijn uitgereikt; daarvan zijn 1000 hersteld, en 71 overleden. In zes andere districten zijn, in datzelfde tijdvak, 805 zieken door den off. van gez. *Becking* behandeld, en daarvan 47 overleden. In vijf andere districten zijn 691 lijders door den civilen geneesheer *v. d. Broek* behandeld, en daarvan hersteld 550, en overleden 92. Uit deze opgaven blijkt, dat de sterfte betrekkelijk gering is. In de hoofdplaats Cheribon was de ziekte laatstelijk weder toenemende.

Op de westkust van Sumatra heerscht de cholera in verscheidene districten. De pogingen, om die ramp te leningen, hebben op vele plaatsen geen gunstig gevolg, omdat de bevolking, geheel aan de Fetisch-dienst onderworpen, meer vertrouwen stelt in duivelsbezweringen, enz., dan in de raadgevingen en geneesmiddelen van onze geneesheeren. — Ook in de residentie Rembang hebben zich weder enkele gevallen van cholera voorgedaan; zoo ook in Bantam; doch de ziekte is daar niet van hevigen aard.

Den 9den Junij heeft te Toelong Agong (resid. Kedirie), in tegenwoordigheid van den resident, de regenten en eenige europesche ambtenaren, het eerste openbaar examen plaats gehad van de leerlingen der Javaansche-school, onder de leiding van twee Javaansche onderwijzers. De uitslag van dit examen, over 75 leerlingen, was voldoende, aangezien de school slechts 5 maanden bestaat. Het onderzoek liep over het lezen van Javaansch en Maleisch, en het overzetten van de eene in de andere taal; het schrijven van opstellen op de lei over onderwerpen, door een der leden van de commissie opgegeven; het rekenen in de vier hoofdregelen der gewone cijferkunst; schrijven, zoo met javaansche als latijnsche letters.

De gouverneur-generaal is voornemens, van 9 Julij tot de eerste dagen van September, eene reis te doen naar de residentien Cheribon, Tagal, Pekalongan, Japara, Rembang, Madion, Kedirie, Passaroean, Bezoekie, de afdeeling Banjoewangie en de residentie Soerabaya met Madura. Gedurende zijne afwezigheid zal de waarnemende vice-pres. van den Raad van Ned. Indie, de heer *Ruloffs*, met het dagelijksch beheer der zaken belast zijn.

In een volgend nummer zullen wij de in deze couranten vervatte civile en militaire benoemingen mededeelen.

Z. K. H. de Prins *van Oranje* is donderdag avond, na het kamp bij Zeist naauwkeurig bezigtigd en vervolgens te Amersfoort het bezienswaardige opgenomen te hebben, te Utrecht teruggekomen, en heeft toen nog den Zoölogischen-tuin bezocht, waar Z. K. H. door de hoogleeraren *van Lith* en *Visscher* werd ontvangen. De tuinen waren bij deze gelegenheid geïllumineerd, en door de liedertafel *Aurora* en het muziekcorps der artillerie werden muziekstukken uitgevoerd.

Vrijdag heeft de Prins te Zeist het Broederhuis, de fabrieken van de heeren *Martin* en *Schutz* en de Hernhutter-kerk bezocht, en bij jhr. *Huijdecoper van Zeist* het middagmaal gebruikt. — Zaturdag ochtend heeft Z. K. H., met den generaal-majoor *Gey van Pittius* en den luit.-koll. ingenieur *van Rappard*, de verdedigingswerken in den omtrek van Utrecht in oogenschouw genomen; vervolgens, met den commissaris des Konings, het Zoölogisch Museum van prof. *van Lidth* met veel belangstelling bezigtigd; den domtoren beklommen; den baron *van Lijnden van Lunenburg* een bezoek gegeven; het middagmaal gebruikt ten huize van den generaal *Gey*, en den avond doorgebragt bij den heer mr. *P. de Beaufort*, lid der Gedep. Staten, wiens woning te dezer gelegenheid met eene verlichte eerepoort versierd was. — Maandag zou de Prins van Utrecht vertrekken.

— Eergisteren (zaturdag) heeft op het IJ voor Amsterdam een uitstekende wedstrijd van zeil- en roeivaartuigen plaats gehad, uitgeschreven door de in de stad gevestigde Kon. Nederl. Zeil- en Roeivereeniging. De uitslag daarvan zullen wij, wegens plaatsgebrek, eerst in een volgend nummer kunnen mededeelen.

— De voor het kamp bij Zeist bestemde troepen zijn dezer dagen uit hunne garnizoens-plaatsen derwaarts vertrokken. De twee eskadrons van het 3de reg. dragonders, welke te Haarlem in bezetting liggen, hebben gisteren (zondag) ochtend den togt naar de kantonnementen nabij het kamp aangenomen. — Ook de eskadrons ruiterij, die aan de in Noord-Braband, tusschen Breda en Tilburg, te houden oefeningen zullen deelnemen, zijn uit Deventer, Roermond en Maastricht naar hunne bestemming vertrokken.

— Men berigt, dat de hoofd-commissie voor het oprigten van een metalen standbeeld, ter eere van *Laurens Janszoon Coster*, den uitvinder der boekdrukkunst, ten behoeve dier vaderlandsche onderneming van wege het bestuur der vereeniging tot bevordering van de belangen des boekhandels, ontvangen heeft de belangrijke, door vele leden bijeengebragte som van *f* 600, onder welke gelden tevens begrepen is eene bijdrage, geleverd door de typographische vereeniging gevestigd te 's Bosch.

— In Vriesland zijn in de laatste week 15 runderen afgemaakt, ter zake van de longziekte. Totaal 8381.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

15 *Augustus* 1853. — 4½ *ure.*

			van	tot	gebl.
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	63 13/16	⅞	—
» »	3	»	76 11/16	—	—
» »	4	»	95⅝	11/16	—
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	»	94¼	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	»	127¼		contant
Oost-Indische Leening. .	4	»	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. » » .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	»	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	»	—	—	—
» . . .	4½	»	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & Co. . . .	5	»	108⅞	109	108⅞
» » 1828/1829.	5	»	108	—	—
Certificat. » 1831/1833.	5	»	98	—	—
» » 1840	4	»	93⅞	—	—
» bij Stieglitz. . .	4	»	92¾	—	—
» » » N. .	4	»	92¾	—	—
Inschr. in Assignatiën. .	6	»	74⅞	—	—
Certific. van » . .	6	»	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	161¾	—	—
Obligatiën	4	pct.	86¾	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	»	23½	—	—
»	3	»	47⅞	48	47⅞
» Binnenl. . .	3	»	43 9/16	⅝	—
Amortisable			—	—	—
Bew. Coupon			6 9/16	⅝	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
» » » . .	4	»	71¼	—	—
» Metalliek . .	5	»	82⅞	83 1/16	—
» » N. . .	5	»	95½	¾	
» » . .	2½	»	42¼	¾	—
BELGIE, ...	2½	»	—	—	—
Rothschild, ...	2½	»	53⅓	—	—
»	4½	»	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	»	98¾	—	—
» » £ 200	5	»	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	5	»	42¾	—	—
»	4	»	39⅞	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	»	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½	»	80½	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¾	»	38	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	»	21¾	22⅝	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	»	26	5/16	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 107⅞. Rusland cert. adm. Londen 4½ pc. 100. Oostenrijk Metall. La. B. 5 pc. 95½ à ¾. Weener Aand. fl. 250 *f* 378 à 380. Griekenland obl. geldl. 1825 5 pc. 7⅜ à ½. Brazilien geldl. 1843 £ 100 5 pc. 100. Columbia Equador 4⅛. Grenada obl. uitgest. 9⅜ à ¾. Noord-Amerika Philadelphia bij *Hope & Co.* 5 pc. 92 h. no. De nieuwe 3 pc. Portugal 1853 39 15/16. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
BOON HARTSINCK, Pres.

De binnenl. fondsen waren heden prijshoudende. — Belgische, spaansche en portugesche willig; russische onveranderd; oostenr. metall. iets vaster; Mexicanen goed prijshoudende; in Grenada's werkelijke en uitgestelde was de handel tot veel verhoogde prijzen zeer levendig.

MADRID, 12 Augustus. De 3 pc. 44¼; 1 pc. 23 11/16.

WEENEN, 13 Augustus. De 5 pc. metall. van 1852 94½; lett. B. 108¾.

LONDEN, 13 Augustus. De 3 pc. gecons. resc. 98⅛ à ¼. Mexico 26¾. Spanje 1 pc. 23⅞. Nederl. 2½ pc. 65⅛; 4 pc. 98½.

LONDEN, 15 Augustus. De 3 pc. gecons. resc. 98 à ⅛. Mexico 26⅞ à 27⅜. Grenada 21⅞ à 22⅛; uitg. 9⅜ à ⅝. Spanje 1 pc. 23⅜ à ⅝. Portugal 4 pc. 43½ à ¾.

PARIJS, 13 Augustus. De 3 pc. renten 81 fr. 20; 4½ pc. 105 fr. 10. Spanje 3 pc. binn. 43.

ANTWERPEN, 13 Aug. Belgie 2½ pc. 56¼. Spanje 1 pc. 23.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 15 Augustus. *Tarwe* bij vorigen marktdag tot verhoogde prijzen met veel handel; in entr.: 130 ℔ Odessa *f* 338; 128 ℔ dito *f* 322; in cons.: 127 ℔ b. Pools. *f* 354, *f* 359; 128 ℔ dito *f* 363; 131 ℔ dito *f* 375; 127 ℔ Gron. *f* 310, *f* 315; 124 126 ℔ dito *f* 300, *f* 310; 120, 123 ℔ Vries. *f* 276, *f* 285; 128 130 ℔ b. Pools. *f* 355, *f* 370. — *Rogge* bij partijen ruim prijsh. in entr.: 118 ℔ Arch. *f* 205; 116 ℔ o. gedr. *f* 200; 124 ℔ Burg. *f* 230. — *Garst* en *Haver* zonder handel. — *Boekweit* bijna onveranderd; 123 ℔ Holst. *f* 230. — *Koolzaad* Overm. *f* 384; op 9 vat, dad. en Aug. *f* 414; Oct. *f* 417; April *f* 420.

AMSTERDAM, 15 Augustus. *Raapolie* in een doen; ord. cond. *f* 38½; vliegend *f* 37½; op levering prijshoudend; po Sept. *f* 37¾ à *f* 37½; po Oct. *f* 38½; po Nov. *f* 39; po Dec. *f* 39¼; po Mei 1854 *f* 39½. *Lijnolie* ord. cond. *f* 33¼; vliegend *f* 32¼. *Hennepolie* ord. cond. *f* 39¼.

Den 13den Aug. zijn te Amsterdam, bij partij verkocht: *Tarwe*, 128 ℔ w. b. Poolsche *f* 365; 128 ℔ b. dito *f* 355; 126 ℔ o. Gron. *f* 315; 126 ℔ j. dito *f* 310 (aan de Zaan); 127 ℔ idem *f* 315; 130 ℔ Odessa (in entr.) *f* 328; — *rogge*, 118 ℔ Petersburg *f* 203; 120 ℔ Odessa *f* 203 (beide in entr.)

GRONINGEN, 12 Augustus. De handel in granen was heden gering. *Tarwe* als voren; 70 p. o. *f* 8,75; 70 à 72 p. n. Ommel. *f* 8,70 à *f* 9,20; 68 à 72 p. n. Old. *f* 7,95 à *f* 8,95. *Rogge* als voren; 64 à 70 p. n. inl. *f* 6,40 à *f* 7,60. *Boekweit* prijsh.; 65 à 67 p. n. gr. zand *f* 6,70 à *f* 7; 64 à 66 p. n. veen *f* 6,30 à *f* 6,70. *Garst* stil; 38 à 50 p. n. dikke *f* 2,90 à *f* 3,80; 36 à 40 p. n. w. voer *f* 3,05 à *f* 3,30. *Paardenboonen* n. *f* 6,75 à *f* 7. *Erwten* groene *f* 7,50 à *f* 9,50; graauwe *f* 8 à *f* 10. *Gort* grove *f* 8,25 à *f* 8,40; parel *f* 11,50 à *f* 12,25. *Koolzaad* n. omstreeks 50 last ter markt; *f* 11,25 à *f* 13,25. — *Boter* *f* 32 à *f* 35.

LEEUWARDEN, 12 Augustus. *Tarwe* witte *f* 8,25. *Rogge* *f* 7,50. *Gerst* vroege *f* 5,30. *Boekweit* *f* 7,40. *Haver* *f* 3,75. *Boonen* witte *f* 11; *paardenboonen* *f* 7,25. *Koolzaad* *f* 12,25. *Lijnzaad* *f* 10. — *Boter* *f* 38,25. *Kaas* *f* 24,50 à *f* 31.

UTRECHT, 13 Augustus. *Tarwe* *f* 10,25 à *f* 11,50; nieuwe dito *f* 11,25 à *f* 12. Oude *rogge* *f* 8 à *f* 8,50; nieuwe dito *f* 8,50 à *f* 8,75. *Garst* *f* 4,80 à *f* 5,50. *Boekweit* *f* 7,60 à *f* 8. *Haver* *f* 3,50 à *f* 4,60. *Koolzaad* *f* 11,70 à *f* 12,20. *Boter* *f* 0,80 à *f* 1 het pond. *Kaas* *f* 26 à *f* 54 de 100 pond. *Aardappelen* *f* 2,40 à *f* 3,15. *Rundvl.* *f* 0,60 à *f* 0,65. *Kalfsvleesch* *f* 0,65 à *f* 0,70. *Schapen-* of *Lamsvl.* *f* 0,45 à *f* 0,50. *Varkensvl.* *f* 0,55 à *f* 0,60.

LEIJDEN, 13 Augustus. Nieuwe *tarwe* *f* 10,50 à *f* 11,20. Nieuwe *rogge* *f* 7,30 à *f* 7,50. *Gerst* *f* 5,30 à *f* 5,50. *Haver* *f* 3,50 à *f* 4. *Koolzaad* *f* 11,80 à *f* 12,30.

Boter aan de Waag te Leijden, 13 Aug.. *Boter* *f* 40 tot *f* 43.

ALKMAAR, 12 Augustus. De hoogste prijzen der *kaas* waren heden: kleine *f* 26,25; commissie *f* 24; middelb. *f* 25,50.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 14 Augustus. Den 13den dezer in Texel binnengekomen: *Castor*, Lange, Banjoewangie; *twee Gebroeders*, Butter, Liverpool; *Odin*, Stibolt, *Frederika*, Smith, beiden van Drammen; en uitgezeild: *Amerika*, Schuimer, Melbourne; *Nome di Maria*, Schiaffino, Livorno; de stoomb. *Vesta*, Londen; *Elisabeth en Antoinette*, Besier, Liverpool; *Anna en Mientje*, Hazewinkel, Newcaste; *Rennium*, Bond, *Friends*, Noakes, beiden naar Sunderland; *Jenny*, Andresen, Nerva; *Freya*, Solum, *Freya*, Schlyter, beiden naar Drammen. Wind n. o.

AMSTERDAM, 15 Augustus. Den 14den dezer in Texel binnengekomen: *Salatiga*, Besier, Banjoewangie; *Koophandel en Zeevaart*, Timmer, Newcastle; *Thetis*, Hovgaard, *Ellida*, Basberg, beiden van Drammen; en uitgezeild: *Wave*, Cummings, Londen; *Bernhard en Elise*, Schaap, Whitby; *Damsel*, Brown, Ipswich; *Eneste Sostre*, Gjersoe, *Grevinde Karen Wedel*, Christensen, *Lyna*, Knudsen, *Therese Lina*, Lydersen, *Familien*, Otterbeek, alle 5 n. Drammen.

Den 8sten Junij te Batavia binnengekomen: *Europa*, Keus, Londen; 12 dito *Oost-India Packet*, Bakker, Amsterdam; *Rembrandt van Rhijn*, Grivel, Ceylon; *Dolphijn*, Brandligt, Sydney N. Z. W.; 15 dito; *Laaurens Koster*, Kleve, Point de Galle; 17 dito, *Anna en Elize*, Arenspoot en *Borneo*, Hansen, beiden van Sydney N. Z. W.; 18 dito, *Zwaluw* Visser en *Borneo*, Hansen, beiden van Singapore; 20 dito, *Willem III*, v. d. Brug, San Francisco; 21 dito, *India*, Rijken, Rotterdam; *Tagal*, Göbel, Dordrecht; *vier Gebroeders*, v. d. Meulen, Singapore; 22 dito, *Princes Mariane*, Rietmeijer, Kaap de Goede Hoop; *Maria Adriana*, van der Held, Rotterdam; 23 dito, *H. Vincentius van Paulo*, Leeflang, Australien; PRINS WILLEM FREDRIK HENDRIK, Ned. Transportschip, luit. 1e kl. Busman, Helvoet, l. v. Simons Baay; en uitgezeild: 9 dito, *Elise Susanne*, Dijkema, Rotterdam; 10 dito, *Mercurius*, Veeneman, Middelburg; 15 dito, *Walvisch*, Schut en *Sagita*, Schaap voor wijlen Lieuwen, beiden n. Amsterdam.

Den 6den Junij van Passaroeang uitgezeild: *Ambarawa*, Buikes, Amsterdam.

Voor 21 Junij te China binnengekomen: *Albrecht Beyling*, van der Erven, Hartlepool.

Den 3den dezer te Malta binnengekomen: *Elena*, Pierro, Amsterdam n. Triest.

Den 11den dezer van Gravensend uitgezeild: *Ida Elisabeth*, Overgaauw, Sourabaija.

Gepraaid: 7 dezer, bij het Zuid-Voorland: PRINS VAN ORANJE, ned. oorl. fregat, kapt. Stol; PALEMBANG, ned. oorl. fregat, kapt. Wouters, beiden van Texel naar de Middelandsche-zee.

*** WINTERSWIJK, 10 Augustus 1853. Met hartelijke dankzegging aan allen die zich het lot onzer ongelukkigen mede wilden aantrekken, mogen wij berigten dat de navolgende giften bij ons zijn ingekomen:

Bij do. *B. R. Aitton*: van M., postm. Worm., twee coup. no. 26843 en 73785 *f* 24,75; van do *van Sijll* de opbrengst eener collecte uit de Herv. gem. van Zelm, voor de ongelukkigen der Herv. gem. te Wint. *f* 28,50; van I. A. J., postm. Amst., een coupon no. 40522 *f* 12,37½; van B. V. A., postm. Berg., munth. no. 118193 *f* 10; postm. Doet. een coup. no. 101315 *f* 12,37½; verder bij z. e. door vriend. tusschenkomst van do. *J. G. van Griethuizen* te Zutphen (1 Aug.) *f* 51,25½, als volgt: postm. B. van J. L. E. een coup. no. 932 *f* 9,90, postm. Leuw. van N. een coup. *f* 4,95, postm. Nijm. van G. een coup. *f* 4,95; postm. Sneek N. N. bankb. *f* 25; *kinderen dankoffer*, ingezameld door een onderwijzer der jeugd in eene N. H. dorpsschool *f* 6,45½; door tusschenkomst van do. *J. W. Bouwmeester* alhier, de som van *f* 101,39; uitmakende het gezamentlijk bedrag der nav. giften: van een ingezeten der gem. Hellendoorn (Overijs.) een munth. *f* 10, van een ander ingezeten ald. een coup. *f* 19,80, van een vriend uit A. *f* 2,50, van N. N. *f* 2,50, van J. een coup. *f* 2,47½, van Q een coup. *f* 7,42½, van X. drie gouden pistolen *f* 30,60, van IJ. *f* 3, van Z. een coup. *f* 3,09, van H. en H. een coup. *f* 20; door tusschenkomst van den heer *H. Aitton* te Rotterdam, van N. N. 2 munth. no. 88573 en 91734 *f* 20.

Bij do. *J. Koster*: van N. N. uit Noordwijk 3 coup. *f* 1,23½ no. 1169, *f* 1,23½ no. 4693 en *f* 12,37½ no. 4895; door tusschenkomst van den heer *F. J. A. Hugenholtz*, van A. Z. 1 munth. no. 10216 *f* 10; van L. Z. in cont. *f* 5; van J. L. 1 bankb. no. 736 *f* 25; door tusschenkomst van ds. *Bruinier*, van N. G. 1 coup. *f* 9,90; van ds. *W. H. Moorrees*, uit de gemeente Hummelo *f* 20.

Bij den wel-e. heer *H. Hemming*, r. c. past.: uit A. een bankb. no. 340 *f* 25; 1 coup. postm. Amst. no. 10855 *f* 20.

Bij den wel-e. heer mr. *W. A. Roelvink*: van eenige leden der societeit te Groenlo door mr. S. *f* 7, en van v. P., postm. Vorden 1 coup. no. 3811 *f* 2,97, 1 coup. no. 4098 *f* 1,23½.

Alzoo met hetgeen vroeger vermeld werd *f* 499,09½.

Waren de vooruitzigten niet hoogst zorgvol voor zeer velen in

de gemeente, wij zouden niet langer mogen aanhouden, nu wagen wij het, onze landgenooten toe te roepen, *ziet, welk een voorbeeld gij voor oogen hebt, en volgt het nà.*

Uwe liefde zal bij ons in aandenken blijven.

B. R. AITTON, Predikant.
J. KOSTER, Predikant.
H. HEMMING, R. C. Pastoor.
Mr. W. A. ROELVINK, Wethouder.
H. H. PASCHEN, Wethouder.
G. H. DUNNEWOLD, Commissaris van Policie.

Wij verzoeken de heeren, die ten behoeve onzer ongelukkigen iets mogten ontvangen hebben, daarvan opgave te doen, terwijl wij de vrijheid nemen de adressen nogmaals te herinneren, te weten: de heeren *C. W. Eikendal*, med. doct. te 's Hage; *H. Aitton*, droogist te Rotterdam, groote Kipstraat; *C. C. van der Hoek*, boekverkooper te Leiden; *J. Hooykaas Herderschee*, predt. te Nijmegen; *J. G. van Griethuizen*, predt. te Zutphen; *G. J. Brand Wijsmuller*, predt. te IJsselstein; *H. J. van Gruting*, predt. te Dordrecht; *G. ter Weeme*, predt. te Zaandam; *W. E. J. Tjeenk Willink*, boekverkooper te Zwolle; *B. B. Blijdenstein*, boekverkooper te Enschedé; mr. *B. A. Roelvink*, griffier bij de Regtbank te Zutphen; *C. Bakker Bz.*, boekhandelaar te Nieuwe-Diep; *P. D. Schouw Santvoort*, theol. doct. en predt. te Arnhem; *J. B. H. Bruinier*, theol. doct. en predt. te Amsterdam (Kattenburg); *F. J. A. Hugenholtz* te Amsterdam, Warmoesstraat, 2de huis van de Pijlsteeg; den wel-e. hooggel. heer *Millies*, prof. in de godgel. aan het Luthersch seminarium te Amsterdam; als bij voortduring de redactie der Haarl. Courant.

De dames, die eene commissie vormen tot oprigting eener loterij, blijven hare zaak bij voortduring aanbevelen, met hartelijke dankzegging voor hetgeen alreeds gezonden werd. Den tijd voor het vervaardigen van handwerken hebben zij zoo ruim mogelijk gesteld tot aan de maand December.

B. R. AITTON.

*** **BERIGTEN**
omtrent de **Maatschappij van Weldadigheid**, inzonderheid wegens den staat van hare Koloniën.

De Algemeene Vergadering der Commissie van Weldadigheid werd dit jaar gehouden op den 14den Julij jl., onder het voorzitterschap van den tweeden Assessor, den Heer Mr. FABER VAN RIEMSDIJK, daartoe door Z. K. H. Prins FREDERIK DER NEDERLANDEN, bij diens afwezigheid gemagtigd.

In die Vergadering werd, door de Permanente Commissie, bij monde van den Heer *van Hoorn van Burgh* het Algemeen Verslag uitgebragt nopens den staat der Maatschappij en dien harer Koloniën over het jaar 1852.

Vervolgens werd, door den Heer *Ruitenschild* verslag gedaan van den staat der godsdienstigheid en zedelijkheid onder de Kolonisten, en van het godsdienstig- en schoolonderwijs in de Koloniën.

Voorts werd, bij monde van den Heer *van Hoorn van Burgh*, het gewoon finantieel Verslag over 1852 uitgebragt en de Rekening en Verantwoording over dat jaar overgelegd.

Voor de mededeeling dier verslagen werd door de Vergadering dank betuigd, en besloten, de Rekening en Verantwoording vasttestellen, en met het toelichtend verslag, als ook de beide andere zoo evengemelde verslagen, aan de Commissie van Toevoorzigt overteleggen.

Deze onderscheidene verslagen gedrukt en onder de subcommissien en militaire commandanten verspreid wordende, kunnen wij ons, kortheidshalve, daaraan gedragen.

Op den 16den Julij jl. heeft vervolgens de Commissie van Toevoorzigt hare eerste vergadering gehouden.

Die Commissie bestaat thans uit de navolgende Heeren:

A. J. VERHORST, Generaal Majoor te 's Gravenhage.
J. BOSSCHA, Hoogleeraar .... „ Amsterdam.
J. L. CRAP HELLINGMAN, Inspecteur van de Belastingen .... aan den Helder.
Mr. J. G. A. CLANT, Procureur bij den Hoogen Raad der Nederlanden en Lid van den Gemeente-raad ... te 's Gravenhage.
Mr. J. A. KLUPPEL, President van de Arrondissements Regtbank .... „ Alkmaar.
Mr. J. K. Baron VAN GOLSTEIN, Lid van de 2de Kamer der Staten Generaal .... „ 's Gravenhage.
Mr J. J. TEDING VAN BERKHOUT. „ Amsterdam.
F. DE WILLIGEN, Predikant ...... „ 's Gravenhage.
Jhr. Mr. P. N. QUARLES VAN UFFORD, Lid van de Arrondissements Regtbank .... „ Zutphen.
Mr. A. DEKETH, Advocaat Generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden .... „ 's Gravenhage.
H. J. HOFSTEDE, Predikant ...... „ Gorinchem.
A. H. VAN DER BOON MESCH, Hoogleeraar .... „ Leyden.
Mr. J. C. VERHAGEN, ... „ Bergen op Zoom.
Mr. C. H. GOCKINGA, Lid van den Hoogen Raad der Nederlanden ... „ 's Gravenhrge.
H. C. VAN HALL, Hoogleeraar ..... „ Groningen.
Jhr. Mr. D. G. VAN TEYLINGEN VAN KAMERIK, Thesaurier der Stad Rotterdam.
F. J. VAN MAANEN, Oud Wethouder „ 's Gravenhage.
Jhr. Mr. P. H. VAN DE WALL VAN PUTTERSHOEK, Lid der Staten van Zuid-Holland, President van de Arrondissements Regtbank .... „ Dordrecht.
Mr. R. J. C. METELERKAMP, Lid van de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland .... „ Rijswijk.
H. F. K. DUYCKER, Generaal Majoor, Provinciale Kommandant van Noord- en Zuid-Holland .... „ 's Gravenhage.
Mr. W. H. COST JORDENS, Lid van de 1ste Kamer der Staten Generaal „ Deventer.
Mr. M. H. GODEFROI, Raadsheer in het Provinciaal Geregtshof, en Lid van de 2de Kamer der Staten Generaal .... „ Amsterdam.
Jhr. Mr. G. A. MELORT, Lid van den Hoogen Raad der Nederlanden „ 's Gravenhage.

In die Vergadering werd tot Voorzitter gekozen de Heer Mr. J. K. Baron VAN GOLSTEIN, en tot Secretaris de Heer Mr. J. G. A. CLANT, vervolgens werden de bovenvermelde verslagen ter tafel gebragt en de commissiën benoemd ter inspectie der Koloniën en tot opneming der Rekening en Verantwoording. Voor de eerstgemelde commissie werden gekozen de Heeren H. J. HOFSTEDE en Mr. R. J. C. METELERKAMP, en voor laatstgenoemde commissie de Heeren Mr. A. DEKETH, Mr. C. H. GOCKINGA en H. F. K. DUYCKER.

Met gevoelens van innige erkentelijkheid maken wij hier melding van een legaat ad *f* 3000, dat in de afgeloopen drie maanden der Maatschappij is te beurt gevallen, ten gevolge der weldadige beschikking van nu wijlen Vrouwe M. C. SCHENKHUIZEN Wed. van den Heer J. M. MOLKENBOER te Amsterdam.

Getuigt de schenking van dit aanzienlijk bedrag in het algemeen van de onbekrompen menschenliefde der edele erflaatster? zij doet dit in het bijzonder van hare hooge belangstelling in onze vaderlandsche inrigting.

Moge haar voorbeeld velen wekken en aansporen om ook langs dien weg onze Maatschappij te ondersteunen en dezelve, zoo nog bij de laatste beschikking over hunne aardsche goederen in liefde te gedenken.

BERIGTEN WEGENS DE KOLONIEN.

De sterkte der bevolking is gedurende het afgeloopen kwartaal met 566 personen verminderd, voornamelijk door het gewoon jaarlijksch ontslag.

De sterfgevallen waren matig in getal en de gezondheid blijft onder de kolonisten zeer gewenscht.

Daarentegen zijn er onderscheidene bedelaars-kolonisten ontvlugt, dat omstreeks dezen tijd, doorgaande het geval is. Zoo wel van de ontvlugte als ontslagen bedelaars-kolonisten zijn er, als gewoonlijk, een aantal teruggekeerd; doch van de ontslagene blijft er ook een beduidend getal weg, hetwelk, als in betere staat aan het maatschappelijk leven teruggeven, kan beschouwd worden.

Al deze veranderingen kunnen verder worden nagegaan uit den volgenden

STAAT van de sterkte der bevolking in de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid, met de veranderingen daarin voorgevallen van den 1sten April tot den 1sten Julij 1853.

Koloniën.	Sterkte op den 1 April 1853.	Vermeerdering. Opgenom.	Overgen.	V desert. terug.	Geboren.	Vermindering. Ontslagen.	Overgepl.	Gedesert.	Overleden.	Sterkte op den 1 Julij 1853.
Gewone Koloniën.	2616	60	15	2	18	48	14	24	9	2616
Ommerschans	2496	444	18	9	8	344	374	27	26	2204
Veenhuiz. 1 Gesticht	1358	43	12		1	125	37	2	3	1247
——— 2 ———	1660	5	251		9	218	19	6	27	1655
——— 3 ———	1852	1	159	3	12	249	31	22	20	1705
Wateren	73		20			19			1	73
Ambtenaren en hunne Huisgezinnen	638	2			4	16			1	627
Totaal...	10693	555	475	14	52	1019	475	81	87	10127

Namen der overledenen, voor zooveel betreft het personeel gevestigd op bijzondere contracten, of uit de contributiën van de leden der Maatschappij.

Duifje Isac, Vrouw van *S. A. Cohen*, van Amsterdam.
Elisabeth Krom, Vrouw van *J. Arsi*, „ Utrecht.
Jan Wesseling, ... „ Monnickendam.
Hendrik Scholte, ... „ Amsterdam.
Johanna Catharina Peterse, Vrouw van *J. Portielje*. . . . . „ Id.
Arie Matena, ... „ Dordrecht.
Simon Lesier Balen, ... „ Rotterdam.
Albert de Vries, ... „ Dordrecht.
J. de Gerrit Lelsz, ... „ Harlingen.
Gijsbert van Schrevendijk, ... „ Amsterdam.
Hendrik Kleyn, ... „ Id.
Cornelis van Bruchem, ... „ Zalt-Bommel.

Het voorjaarsweder is den landbouw ongunstig geweest. Eerst in April hield de vorst op; daarop volgde buijig en koud weder, dat in de maand Mei met aanhoudenden oostenwind en groote droogte aanhield, en zelfs in Junij nog door zeer weinig malsche regen werd afgewisseld, tot dat op den 19den dier maand, met meerdere warmte en regen, de zomer begon.

De aardappelen, met de poting van welke eerst eene maand later dan gewoonlijk heeft kunnen worden begonnen, bleven daardoor lang achterlijk, de haver en gerst konde door het drooge, schrale weder niet vooruitkomen, en het gras bleef dun. Ook de rogge scheen van de droogte te lijden.

Later is een en ander echter aanmerkelijk verbeterd, zoodat de aardappelen in het begin dezer maand een zeer gunstig aanzien hadden verkregen. De gerst en de haver zijn zeer bijgekomen; alleen de late haver, die veelal door het onkruid is overmeesterd, staat niet voordeelig.

Ook het gras en de klaver brengt minder op dan gewoonlijk, terwijl de hooijing door de veelvuldige regens zeer is vertraagd en bemoeijelijkt, zijnde er in deze streken nog eene aanzienlijke hoeveelheid hooi buiten, hetwelk nu eerst goed droog schijnt te zullen kunnen worden ingehaald. De rogge is later aanmerkelijk bijgekomen, en, ofschoon er minder halmen zijn, heeft ze goed gebloeid en zijn de aren vol en zwaar. De boekweit, waartoe het veen tijdig en goed heeft kunnen worden gebrand en die, gelukkiglijk, tot dusverre, in deze streken, door de zware onweders niet is verslagen, belooft mede een goed gewas.

In hoeverre de weder opgemerkte ziekte aan het aardappelgewas zal toenemen is niet te bepalen. Met den aanvang dezer maand op slechts enkele akkers begonnen, zag men de meeste nu nog van de ziekte verschoond en verspreide zij zich ook niet zoo spoedig.

Voor den tuinbouw waren de maanden Mei en Junij mede niet gunstig. Het wortelzaad is hier en daar verstoven en de regen is voor alle tuinvruchten te lang uitgebleven.

De gronden der Koloniën zijn thans beteeld met de volgende gewassen:

	Rogge.	Zomerkoren.	Aardappelen.	Tuin-vruchten.	Gras en Klaver.	Brem.	Totaal.
Gew. Koloniën	305,41	24,29	217,74	25,38	300,99	200,44	1074,25
Ommerschans	204;25	118,86	106,18	4,41	209,49	107,84	751,03
Veenh. N°. 1	85,25	59,49	66,44	3,56	72,79	65,78	353,31
„ „ 2	81,12	53,23	63,34	3,31	89,90	59,20	350,10
„ „ 3	91,01	70,46	66,10	3,15	81,20	65,08	377,00
Wateren	19,91	5,80	11,12	0,59	54,08	4,21	95,71
	786,95	332,13	530,92	40,40	808,45	502,55	3001,40

Het turfgraven heeft eerst laat kunnen worden begonnen, juist toen het jaarlijksche ontslag van de bedelaars-kolonisten inviel, waarom te *Veenhuizen* de hulp van eenige vreemden is noodig geweest, ten einde in de groote behoefte, mede voor de stoom-katoenspinnerij, te kunnen voorzien; te *Ommerschans* en in de gewone Koloniën heeft dit belangrijke werk geheel door eigen volk kunnen geschieden. Van 1300 dagwerk, ieder van 220 ton, is nog geen 30 dagwerk door vreemden gestoken.

De katoenspinnerij te *Veenhuizen* heeft in de afgeloopen maanden minder voorspoedig gewerkt, ter oorzake van eenige gebreken aan de machinerie, die thans geheel hersteld zijn.

De katoenweverij die daardoor vertraging ondervond, gaat alsnu weder met kracht voort.

De koffijzakweverij aan de bedelaars-gestichten heeft steeds ongestoord doorgewerkt.

De overige fabrijkwerkzaamheden worden mede goed voortgezet; alsook het onderhoud van gebouwen, bruggen en sluizen, dat te moeijelijker was, naardien er tegenwoordig weinig bekwame handwerkslieden onder de aankomende bedelaars worden aangetroffen.

Evenwel worden aan de gestichten noch door kolonisten vervaardigd al de nieuwe gereedschappen voor de broodbakkerij met de aardappelmaalderij, welke den 24sten Mei jl. te *Frederiksoord*, door het afbranden dier bakkerij, met de daaraan verbonden woning van den boekhouder des directeurs, zijn verloren gegaan.

Bij de felle droogte en den hevigen oostenwind, waren die gebouwen met genoegzaam al wat er in was, in één uur tijds vernield.

Door dadelijk aangewende hulp heeft het mogen gelukken, niet alleen de verspreiding van het vuur onder hout- en turfhoopen en in het nabijstaande bosch te keeren, maar ook de paarden en eenige weinige gereedschappen te behouden. Zoowel de goederen als het gebouw waren tegen brandschade verzekerd. De bakkerij is weer in aanbouw, gedeeltelijk door kolonisten, terwijl de daarstelling der woning van den boekhouder eerlang zal worden uitbesteed.

Den vorigen dag, den 23sten namelijk, had te *Ommerschans* een onheil van anderen aard plaats gevonden, eene misdaad, hoedanige wij zeldzaam te betreuren hebben. Vier teruggebragte deserteurs namelijk, beraamden een aanslag op het leven des opper-veldwachters of op dat van een der andere ambtenaren.

Een der gemelde deserteurs viel, gelijk later bleek, tot volvoering van den voorgenomen misdaad, den brigadier-veldwachter aan, doch werd terstond overmeesterd en naar den strafkelder gebragt, alwaar hij alstoen, verwoed over de mislukking van zijn boos opzet, zonder eenige aanleiding, een daar voor straf opgesloten medekolonist aanviel en hem terstond afmaakte met een mes, hetwelk hij in zijn pet had weten verborgen te houden.

Ofschoon er dadelijk hulp toeschoot was de moord reeds begaan. De dader benevens zijne medestanders zijn terstond aan den regter overgeleverd.

Dit droevig voorval, veroorzaakte aanvankelijk groote ontsteltenis, en onder den indruk van het gebeurde werden er onmiddelijk buitengewone maatregelen genomen tot voorkoming van verdere misdrijven of ongeregeldheden.

Spoedig is echter de kalmte teruggekeerd en de goede orde in het gesticht niet gestoord geworden.

Overigens bestaat er reden om over het gedrag der kolonisten tevreden te zijn. Trouwens, voorzien van al het noodige tot hun onderhoud, in de gelegenheid om zich aan arbeid te gewennen en veelsoortig werk te leeren, ten einde bekwaam te worden, om zelf voor hun onderhoud te zorgen; en daarenboven onder den invloed van geregeld school- en godsdienstig-onderwijs, hebben de kolonisten dan ook alle aanleiding, om zich wel te gedragen en het voorregt te waarderen een toevlugtsoord te bezitten, werwaarts zij, bij het gemis van de eerste levensbehoeften, niet zelden in ellende verzonken, worden overgebragt.

20 *Julij* 1853.

STOOMBOOTVAART OP SCHOTLAND,

VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN,

VAN ROTTERDAM NAAR LEITH.

Het STOOM-SCHROEFSCHIP *IVANHOE*, Kapitein GEORGE CRAIB, vertrekt Zaturdag 20 Augustus 1853. Adres, bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te Rotterdam.

☞ De Goederen worden Vrijdag den 19den ingeladen.

*** **NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.**

De Directie maakt bekend, dat de NAJAARS KOFFIJ-VEILINGEN der Maatschappij van 1853, zullen gehouden worden op de plaatsen en dagen, en bestaan uit de hoeveelheden, hieronder gemeld:

Te Rotterdam op Maandag den 5den September 1853.
216,793 Balen *Java*-KOFFIJ, liggende aldaar.
Te Amsterdam op Donderdag den 8sten September 1853.
278,275 Balen *Java*-KOFFIJ, liggende aldaar.
26,488 „ DITO „ te *Dordrecht*.
34,542 „ DITO „ „ *Schiedam*.
Te Middelburg op Dingsdag den 13den September 1853.
46,943 Balen *Java*-KOFFIJ, liggende aldaar.

De Directie geeft de verzekering, dat zij, vóór hare gewone *Voorjaars-Veilingen* van 1854, geene andere Koffij, dan de bovengemelde Partijen, aan de Markt zal brengen.

De Monsters zullen op Dingsdag den 9den Augustus aanstaande verkrijgbaar zijn, en de Notitiën met de Veilconditiën in tijds worden uitgegeven.

Amsterdam, 1 *Augustus* 1853.

DE MONCHY, Prest.
DE CLERCQ, Secre.

*** Op den 9den dezer heeft te Renkum de veiling plaats gehad van het Landgoed *Kortenburg*, gelegen onder Wageningen en Renkum, en is hetzelve gekocht geworden door den Heer Mr. *R. Crommelin* van Amsterdam, en wel de Percelen 1, 2 en 3 voor eene som van *f* 140,900; de Percelen 4 en 5 voor de som van *f* 25,111; Perceel 6 voor eene som van *f* 6000, en de Bank in de Kerk te Renkum voor de som van *f* 800; alzoo te zamen voor een bedrag van *f* 172,811.

*** 25jarige Echtvereeniging:
J. P. KORTHALS,
Ontvanger van 's Rijks middelen,
te *'s Gravendeel*,
S. DEN HARTOG.
's GRAVENDEEL, den 15den Augustus 1853.

*** Getrouwd:
P. RUYSCH VAN DUCHTEREN,
Genees-, Heel- en Verloskundige, met
E. M. DE VOS.
UTRECHT, 10 Augustus 1853.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
MÜLHEIM a/d. ROER, B. J. F. CHARISIUS,
11 Augustus 1853. Burgemeester van *Overasselt*, en
Eenige kennisgeving. M. L. WOLF.

*** Getrouwd:
VELP, P. H. C. VAN DEN BROEKE
11 Augustus 1853. en
J. C. H. B. VAN ZIJLL.

*** Getrouwd:
Huize SINGRAVEN, J. N. Baron VAN HEERDT
11 Augustus 1853. en
C. C. ROESSINGH UDINK.

*** 's BOSCH, 11 Augustus 1853. Bevallen van een' ZOON *H. A. KOOMANS*, geliefde Echtgenoot van den 1en Luitenant P. C. EICHHOLTZ.

*** Heden beviel van een welgeschapen ZOON *E. K. ENSINK — BROUWER.*
RUURLO, den 12den Augustus 1853.
Eenige kennisgeving.

*** DORDRECHT, 12 Augustus 1853. Bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe *M. H. C. DE WIJS — KOCH.* Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER *J. J. ZWAANSHALS — UYTTENHOOVEN.*
ROTTERDAM, 12 Augustus 1853.

*** Mijne geliefde Echtgenoot *M. BREEBAART* verloste heden morgen zeer voorspoedig van een' ZOON.
HELDER, J. BREEBAART.
13 Augustus 1853.

*** Op den huize BLANKENBURG, onder *Wassenaar*, is op den 13den Augustus 1853 door Gods goedheid voorspoedig van een DOCHTER bevallen, Vrouwe *W. L. ELOUT VAN SOETERWOUDE*, geb. *VAN LOON.* Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van een' ZOON *P. J. M. BEETS — VAN HEYNINGEN.* Eenige kennisgeving.
DELFT, 13 Augustus 1853.

*** Heden overleed in den ouderdom van bijna 69 jaren, aan de gevolgen eener korte maar hevige ongesteldheid, mijne geliefde Echtgenoot, de Heer JACOB DE HOOP. G. C. ARBMAN,
UTRECHT, Wed. *J. de Hoop.*
7 Augustus 1853.
Wegens afwezige Betrekkingen wordt deze Advertentie eenige dagen later geplaatst.

*** Kennisgeving: Heden overleed tot bittere droefheid van mij, mijne Kinderen en Kleinkinderen, mijn dierbare Echtgenoot de Wel-Ed.-Gestrenge Heer, de Heer JOHANN GEORG HOOGKLIMMER, oud Ambtman, te Nieuwenhuis, Directeur van den Koninglijken Overkerkenraad van het Graafschap *Bentheim* en Ridder van de Guelfen-Orde, in den ouderdom van 69 jaren en 5 maanden.
J. R. E. HOOGKLIMMER,
geb. LAMPMANN.
NIEUWENHUIS, den 8sten Augustus 1853.

*** GOES, 11 Augustus 1853. Ons jongste Kind RUDOLPH ABRAHAM, voor vier weken ons geschonken, werd heden door den dood ons ontnomen.
E. MOLL,
A. VAN GRONINGEN.

*** Heden overleed Mevrouw A. FENNEMA, Weduwe van den Heer Mr. *P. Gasinjet*, in den ouderdom van bijna negen en zeventig jaren. H. TONCKENS.
PEIZE, J. VAN DIEPENBRUGGE.
den 11den Augustus 1853. Executeuren Testamentair.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed Mejufvrouw CORNELIA VAN AALST, Weduwe van *Willem van Eyzeren*, in den ouderdom van ruim 87 jaren. M. VINK.
ASPEREN, J. J. KLEPPE,
12 Augustus 1853. Executeuren Testamentair.

*** AMERSFOORT, 13 Augustus 1853. Heden overleed alhier in den ouderdom van 88 jaren, Mejufvrouw A. M. C. KLÖPPER, Wed. den Heer *Wiecker*, vroeger Logementhoudster in de Stadsdoelen alhier.
Eenige kennisgeving.

*** Getroffen over de menigvuldige bewijzen van deelneming, in onze vijf en twintig jarige huwelijks-vereeniging, betuigen wij, langs dezen weg, onzen vriendschappelijken dank. CORNELIS BROEKMAN
GROOT AMMERS, en
12 Augustus 1853. ADRIANA VAN DER ZIJP.

*** De bekende en onbekende schuldeischers in het faillissement van M. GIJSBERS, te Haarlem, worden opgeroepen ter bijwoning van de eerste verificatie van schuldvorderingen, op Vrijdag den 2den September e. k., des ochtends ten 10 ure, in het Geregtsgebouw, in de Zijlstraat aldaar. De Curator,
WILLEKES MACDONALD.

*** E. DE JONG, Onderwijzer te Soest, vraagt tegen 1 October: Eenen ONDERMEESTER, van den derden rang, die de beginselen van het Fransch kan Onderwijzen, en de Kerkedienst met Orgel, kan helpen waarnemen. Brieven *franco*, doch liefst in *persoon*, bij bovengenoemden Onderwijzer.

*** Bij de ERVEN LOOSJES, te Haarlem, wordt uitgegeven en is alom te bekomen:

I. Natuurkundige Verhandelingen van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem. Tweede Verzameling, in 4to. **Achtste Deel** .... à *f* 5,50.

Waarvan afzonderlijk te bekomen zijn:

I. Het Accommodatie-vermogen der Oogen Physiologisch toegelicht, door A. CRAMER, *Med. Chir. et Art. Obst. Dr.* te Groningen. Met 8 Platen .... *f* 3,50.

II. Scheikundig onderzoek van Nederlandsche Wateren, door C. H. VAN ANKUM, *Apotheker en Lid van de Provinciale Geneeskundige Commissie te Groningen* .... *f* 2,20.

II. Historische en Letterkundige Verhandelingen van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem. Tweede Verzameling, in 4to. **Tweede Deel** .... à *f* 3,—.

Waarvan afzonderlijk te bekomen zijn:

I. Feestrede ter viering van het **HONDERDJARIG BESTAAN** der Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem, op Zaturdag den 21sten Mei 1852, gehouden door Mr. D. J. VAN LENNEP, toen sedert vijftig jaren Lid dier Maatschappij .... à *f* -,60.

II. De verhouding van den Landbouw tot den bodem en de bevolking, de toestand van de landbouwende klasse in Nederland, en de verbeteringen daarin mogelijk en wenschelijk, onderzocht door U. G. SCHILTHUIS Jz., *Lid der Gedeputeerde Staten en van de Kamer van Koophandel en Fabrijken, Commissaris der Landbouwkundige School, te Groningen* .... à *f* 2,40.

Voorts is bij bovengemelden nog te bekomen:

Historische en Letterkundige Verhandelingen van bovengemelde Maatschappij. **Eerste Deel**, inhoudende: Jhr. Mr. J. DE BOSCH KEMPER, *Geschiedkundig onderzoek naar de Armoede in ons Vaderland, hare oorzaken en de middelen die tot hare vermindering zouden kunnen worden aangewend*, in 4to à *f* 5,—.

*** **Ter bevordering van een WELDADIG DOEL, Wordt door J. CAMPEN, Boekhandelaar te *Sneek*, met zeer veel *succes* gedebiteerd:**

ZESTAL LEERREDENEN

DOOR

G. J. VINKE,

Theol. Doctor en Predikant te Sneek.

INHOUD: Jezus Christus het fundament van het Godsgebouw, naar *I. Cor. III*: 11. (*Intréerede.*) De Zondaar tot zich zelven gekomen, naar *Luc. XV*: 17*a*. De Pharizeër en de Tollenaar, naar *Luc. XVIII*: 9—14. De Biddende *Saulus*, naar *Handel. IX*: 11*c*. Dengenen die God liefhebben, werken alle dingen mede ten goede, naar *Rom. VIII*: 28*a*. De dood een slaap, naar *Joh. XI*: 11*b*. Prijs *f* 1,80.

☞ In alle Boekwinkels zijn Ex. ter inzage voorhanden, of op *franco* aanvrage verkrijgbaar.

*** P. VAN DER LEE, Onderwijzer te Rijpwetering, bij Leyden, vraagt tegen half September: Eenen ONDERMEESTER, van den 3den of 4den rang, H. G. Brieven *franco*, maar liefst in *persoon*.

*** Voor een JONG MENSCH, bestaat er gelegenheid te worden opgeleid in het vak der Posterijen, tegen vergoeding van Kost en Inwoning. Brieven *franco*, onder Letter A., aan J. H. KNOOP, Donkere Sparen, te Haarlem.

*** De Majoor Garnizoens-Kommandant, belast met het toezigt over de Garnizoensbakkerij te Hoorn, brengt bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat door hem op den 31sten Augustus eerstkomende, des middags ten 12 ure, ten zijnen Burele, aan den minstinschrijvende publiek zal worden Aanbesteed, de leverantie van:

Een Last *Roode*- of *Rijn*-TARWE, welke minstens moet wegen 77 Pond.

Twee Lasten *Zeeuwsche* TARWE, welke minstens moet wegen 74 Pond.

Een Last *Kubanka* TARWE, welke minstens moet wegen 77 Pond.

Een Last en vijf Mudden *Pruissische* ROGGE, welke minstens moet wegen 72 Pond.

Het Omslag van het Inschrijvingsbillet, en de aantebieden Monsters moeten met hetzelfde kenmerk gesloten zijn.

De voorwaarden, waarop voorschrevene Aanbesteding zal plaats hebben, zullen ter lezing liggen in gemeld Bureau, van des morgens 10 tot des middags 12 uren.

Hoorn, den 14*den Augustus* 1853.
De Majoor voornoemd,
F. BREEKPOT.

*** Te Vianen is overleden Dr. *C. Winkler*. Men meent wel overtuigd te zijn, dat de gezondheid van Vianen's Ingezetenen, ook die der meest Notabelen, gerust aan de thans aldaar wonende en Practiserende Zonen, van den geachten overledene, kan worden toevertrouwd.
J. F. SCHULD.

*** De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat er op den 19den Augustus a. s., weder APPARTEMENTEN voor Familiën beschikbaar zijn, met Kost en Bediening. F. C. SCHÜLZE,
Kastelein op de Buiten Societeit, genaamd *de Rehberg*, bij Arnhem.

*** **DEPôT VAN MARMEREN SCHOORSTEENMANTELS ENZ.**

Finale uitverkoop van MARMEREN SCHOORSTEENMANTELS, PILASTERS voor NISSEN, TAFEL- en BUFFETBLADEN, aan het Dépôt van N. SWARTE, te Haarlem, te bevragen in *persoon* of met *franco* Brieven, hoek Jansweg en Achter-Nieuwegracht.

*** Er wordt in HUUR gevraagd tegen November, Februarij of Maart aanstaande, in de Provincie Utrecht of Gelderland, van Wijk bij Duurstede af tot Arnhem (doch **niet in** Arnhem) of langs de Veluwe Zoom van hier tot Brummen: Eene WONING van 5 of 6 Vertrekken, met grooten TUIN. Verzoeke de beschrijving met opgave van huurprijs ten *spoedigste* met *franco* Brieven, Letters A. E. J., bij den Boekhandelaar F. VAN VARELEN te Haarlem.

*** TE HUUR OF TE KOOP

wordt gevraagd: Een BURGER WONING, staande in eene kleine Stad of groot Dorp, waar gebrek aan Muzijkonderwijs is, onverschillig in welke Provincie. *Franco* Brieven, onder Lett. C., bij den Boekhandelaar W. J. THIEME, te Zutphen.

*** Men presenteert UIT DE HAND TE KOOP: Een MARKTSCHUITVEER, tusschen Alkmaar en eene der bloeijenste N.-Holl. Dorpen, met daarbij behoorende nieuwe SCHUIT, ENZ. Adres met *franco* Brieven, onder Lett. H. C., bij de Boekhandelaars HERMs. COSTER en ZOON, te Alkmaar.

*** De PERCELEN op den 12den Augustus 1853, in het *Heeren-Logement* aan den Burg te Leyden, ten overstan van den Notaris WIJNSTROOM geveild, zijn aldaar in bod gebragt, als:

Het Heeren-Huis en Erf aan de Breedestraat te Leyden, op .... *f* 4900.
Later verhoogd met .... 600.

En de Boumanswoning met Wei- en Hooilanden onder Alkemade, op .... 19400.
Later verhoogd met .... 600.

Zullende de afslag en finale gunning geschieden ter plaatse voormeld op Vrijdag den 19den Augustus, des voormiddags ten elf ure, en inmiddels nog verhoogingen worden aangenomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

De PLATEELBAKKERIJ, WITMOLEN en andere PERCELEN, op 11 dezer ten overstaan van den Notaris VERNÉE, te Delft, geveild, zullen op 18 Augustus aanstaande, worden **verkocht.**

*** **VERKOOP VAN EEN BUITEN te *Voorst.***

Het voor *Zomer-* en *Winter-Verblijf* geschikt BUITEN, *HET BERENSCHOT*, te Voorst, in Nos. 180 en 186 dezer Courant breeder omschreven, is ingezet op *f* 8500. De Toeslag zal plaats hebben op den 25sten dezer, in *den Beer*. Informatiën bij den Notaris DE KRUYFF, aldaar

---

*** **OP WOENSDAG DEN 24sten AUGUSTUS** 1853, 's avonds te 6 ure, ten Huize van den Logementhouder *Luxwolda*, te Smilde, zal, ten overstaan van Mr. J. T. KIJMELL, Notaris te Westerbork, door de ERVEN KIJMELL, worden gehouden de

EERSTE VEILING OF INZATE VAN

1°. De KOORN-WINDMOLEN, met bijbehoorend HUIS en SCHUUR, HOF en KAMPEN, staande en gelegen te Smilde, bij de Veenhoop.

2°. De KOORN-WINDMOLEN, met bijbehoorend HUIS en HOF, staande en gelegen te Smilde, bij den Witterweg.

Beide (te weten de Molens **en niet** de Huizen en Hoven, welke tot Mei e. k. verhuurd zijn), om door den Kooper te worden aanvaard op 1e November eerstkomende, kunnende de gemelde Voorwerpen van nu af dagelijks door de Gadingmakenden worden in oogenschouw genomen, terwijl gedurende de 5 dagen, welke die Veiling zullen voorafgaan, de Conditiën van Verkoop ter lezing zullen liggen ter gemelder plaatse, alsmede te Assen, in het Logement van *W. Somer*.

*** **VERKOOPING VAN PORTRETTEN.**

De Boekhandelaar FREDERIK MULLER, te *Amsterdam*, zal op Maandag 5 Sept. en volg. dagen verkoopen zijne Verzameling van **8528 PORTRETTEN** van NEDERLANDERS en van BUITENLANDERS tot Nederland in betrekking staande, — naar orde der maatschappelijke betrekking gerangschikt, ten behoeve van Verzamelaars over eene bepaalde Wetenschap: — de Portretten van ieder persoon echter afzonderlijk voor hen, die in eene bepaalde Familie belangstellen: — voorts Werken met Portretten en belangrijke Oude Kunst-Catalogussen. — De *Verkoop-Catalogus* (in 4°. ad *f* -,75) is bij iederen Boekverkooper *ter bezigtiging* te krijgen. — Alles is te zien, den 1sten, 2den en 3den September.

*** De Kunsthandelaar A. G. DE VISSER, te 's Gravenhage, heeft uitgegeven en aan zijne geachte Principalen en Correspondenten verzonden: Een CATALOGUS (met de Prijzen) van *Boeken en Kunstzaken*, bij hem verkrijgbaar. No. 1, Prijs 25 Cents. Aanvragen *franco* s. v. p.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ en ZONEN!